

ናብ፡ ኣዳለውቲ መርቡብ ደሃይ

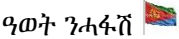
ካብ፡ ግዱስ ሃገራዊ

ዝኸበርኩም ኣዳለውቲ ደሃይ

ነዛ ኣርቂቕ ዘቐርባ ዘሎኹ ጽሕፍቲ ኣብ መርቡብኩም ክትዘርግሕዎን እንተ ተኸኢሉ መለዓዓሊት ዘተ ጉዳይ መንእሲያትና ክትከውን ዘኸኢላ ኣብ መርቡብኩም ባብ ክተርሕዉላን እናተላቡኹ፤

ዝኸበርኩም ደቂ ኤሪ ድማ ቡብወገንኩም ኣብዚ ደራኺ ዝኾነ ሕቶ ነባሪ ፍታሕ ከምጽእ ዝኸኢል ሓሳባት ከተካፍሉና እምሕጸን። እፈልጥ እየ ብዛዕባዚ ኣብ ሓድሕድና ብዙሕ ከም ንዛረበሉ ግን ናብ ቅሉዕ መድረኽ ይውጻእኩም ነዚ በስገዳድ በጺሑና ዘሎ ሽግር መፍትሒ ነናድየሉ። እቲ ፍታሕ ካባናምበር ካብ ካልኣት ክመጸና ኣይንጸበ። ሓያላት ሃገራት ክሕግዩና ኢልና ንሓስብ እንተ ኣለና ድማ ካብ ኩነታት ዓራቕ፡ ሊብያን ሕጂ ድማ ሰርያን ንመሃር። ብሩህ ስእሊ ይህባና እየን ይመስለኒ።

እቲ ሓሳባት ኣወንታውን ኣሉታውን ክኸውን ይኸኢል፡ ከከም ኣበጋግሳና። እንተኹን ግን ነዞም ዝጠፍኡ ዘሎዉ ኣሕዋትናን ደቅናን፡ ልዕሊ ኩሉ ንሳቶም ስለ ዝበልጹና፡ ንምድሓናም ካብ ፖለቲካዊ ኣንጻርነት እንተ ዘይርኣናዮ ዝሓሸ ይኸውን። ሓይልና ኣብ ሓሳባውን ግብራውን ሓድነት ዘተኩሪ ይኹን። ንሕና ምስ ጀመርናዮ ድማ ኩሉን ኣፈን ሓቲመን ክዕዘባና ዝጸንሓ ሃገራት እውን ወስ ክብላ ክጅምራ እየን።

ካብ ህልቂት ላምፕዱሳ እንታይ ንመሃር?

ዛጊት ከም ዝተበጽሐ ኣብ ከባቢ ደሴት ላምፕዱሳ ካብ ዝሰጠሙት መርከብ ልዕሊ 300 ሰባት ከም ዝሞቱ ተፈሊጡ ኣሎ። ብቀሊሉ ክግመት ዘይከኣል ህይወት ሰብ። ብሰሪ ንመኸሰም እምበር ንውሕስነት ተሳፊርቶም ዘይሓልዩ ወንነቲ መራኽብ። መጀመርታ ስለስተ ጀላቡኳ ክውሕድኡም ዝኸኢላ ናብ ሓንቲ ጃልባ ምጽፍጻፎም፡ ቀጺሉ ድማ ኣብቲ ዝድለ ባይታ ዘይተበጽሕ ጃልባ ምድላዎም።

ከምዚ ዓይነት ተግባር ንመጀመርያ ጊዜ ኣይኮነን ዝፍጸም ዘሎ። ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ እውን መንእሲያት ካብ ማሕረዲ ስርዓት ደርጊ ንምህዳም ካብ ገማግም ባሕርና ናብ ጀዞን ክሰግሩ ኣብ ባሕሪ ዝሰጠሙ ውሑዳት ኣይነበሩን። ሕጂ ድማ በዚ ኣብ ቦታና ሰሪጹን ኮነ ኢልካ ተዓቂቡን ዘሎ ኣይ-ኩናት-ኣይ-ሰላም ሃዋህወ መንእሲያትና ኣብ ሃገርም ኮይኖም መጻኢ ሂወቶም ክንዲ ዝትልሙ ብሃገሮምን መንግስቶምን ተሰፋ ከም ዝቐርጹ ጌርካ ናብ ስደት ኬድካ ክሕፈስ ዝከኣል ናይ ሕልሚ ዶላራት ክሓፍሱ ብዝተዳለዉሎም ናይ ሓሶት ተሰፋታት ብዘይ ስራዕ መንገዲ ኣብ ሓጺራት ስርዓት ወያነ ክርሸኑ፡ ኣብ ሓጺታት ምድረብዳን ማይት ማእከላይ ባሕርን ክወሓጡ ክትርእዮ ክበጽሓካ ዘይኮነስ ክትሓስቡኳ ዘስካሕክሕ ኩነት እዩ። እዚ ናይ ላምፕዱሳ ፍጻሜ ድማ ሕሉፍ። መወዳእታ ይግበረልና!!!

ግን መወዳእታ ክኸነልና ድማ ክውሰዱ ዘሎዎም ስጉምትታትን ክሕንጸጹ ዘሎዎም መደባትን ክህልዉ ግድን እዩ። ኩነታት ከም ዘሎዎ ሓዲግካ ባዕሉ ፍታሕ ከምጽእ ትጽቢት ምግባር ኣብ ሕልሚ ምንባር እዩ። እዞን መዕረፊ ስደተኛታት ዝኾና ዘሎዎ ሃገራት ፍታሕ ክገብራልና ምጽባይ ድማ ባዕላተን ሃንደስቱ ምዃንን ምርሳዕ ይመስለኒ። ንምፍታሕ ክሕግዩና ድሌት እንተ ዝህልወን መጀመርታውን ኣብኡ ክበጽሕ ኣይምተጸበያን ይመስለኒ። እንታይዮ ክግበር ዘሎዎ ኢልና ደኣ ንዛተየሉ። ክንፈትሖ እንተ ተበጊስና ክንዕወትን ህይወት መንእሲያትና ክነድሕንን ሓፈሻዊ ኩነታትናውን ክነተላኻኸልን ንኸኢል ኢና። ሰውራና ብከምኡ ስለ ዝተታሕዘ እዩ ኣብ ዓወት ዝበጸሕና።

ካባይክ ንበገስ?

እዞም ኣብ ላምፕዱሳ ሓዲጋ ዘጋጠምም መንእሲያት ካብ ገማግም ሊብያ ክብገሱ ከሎዉ ነቶም ሰብ ጀላቡ ነፍሲ ወከፎም ዘይተኣደነ፡ ዓመት ሰሪሖም ክእትውዎ ዘይከኣሉ ገንዘብ ከም ዝኸፈሉ ኣብቲ ጽባሕ ሓዲጋ ዘጋጠሙሉ እዋን ዝተፈነወ ዜና ይሕብር። ዋና ጃልባ ካብ ከባቢ 500 ተሳፊርቲ ጥቓ \$800 000 ተረኪቡ ክሳብ እቲ ነታ ጃልባ ዝመርሓ ዝነብረ ቱኒዝያዊ ዘቃልዖ ኣብ ሓዲ መዛናግዒ ይዘናጋዕ ይህሉ። እዛ ጃልባ ኣብ ማእከል ባሕሪ ጸገም ኣጋጢሙዋ ከሎ ባሕረኛታት ኢጣልያ ዋላ ምልክት እናተገብረሎም ሰቕ ኢሎም ምሕላፎም ብሓዲ ካብቲ ሓዲጋ ዝደሓኑ መንእሲያት ከም እተገልጹ ነቲ ምግልባጥን ምስግምን ናይ መወዳእታ ጠንቂ ምንባርም የመልከት። ምኽንያቱ ጥፍኣት ናይዘም ሰባት ንባሕረኛታት ጥልያን ኣይንታዮምን ስለ ዝኾነ። ናብዚ ቅድሚ ምብጻጻም እውን ካብ ጽባሕ ምውዳቕ ስርዓት ሙዓመር ቃዛፊ ጀሚሩ ኣብ ትሪፖሊ ዓሲሎም ናይ ዝነበሩ ኣፍሪቃውያን ኩነት ኣብቲ ንቃዛፊ ከውድቐ ዝፍተነሉ ዝነበረ እዋን “ንስርዓት ቃዛፊ ትሕግዙ ኔርኩም” ካብ ዝብል ግጉይ ግምት ካብ ሕማቕ ናብ ዝኸፍኦ ክሳብ ዓመጽን ስርቅን መውቃዕትን ማእሰርትን እናበጸሖም ካብቲ ቦታ እንተ ክኢሎም ብባሕሪ ናብ ማልታ ክሰግሩ እንተ ዘየለ ድማ ናብ ቱኒዝያ ወይ ግብጺ ክግዕዙ ወይ ኣብ ጸምጸም ምድረብዳ ሊብያ ክሰፍሩ ዝተገደዱሉ ኩነት እዩ ጸኒሑ። ካብ ከምዚ ኩነት ድማ ብጀካ ዝኸፈልካ ከፊልካ ምውጻእ ካልእ ኣማራጺ ዝርከቦ ኣይመስለን። ዝኹነት ናይ ኣፍሪቃ ሃገር ድማ ይትረፍ ስደተኛታት ክተዕቁብ ነቶም ናታ ህዝቢኳ ብግቡእ ክትሕዞም ዛጊት ክእለት ይኹን ዓቕሚ ዘተረየት ኣይተራእየትን። ሓንቲ ሊብያ ነይራ ንሳ ድማ ድሕሪ ሰውጢ ኣዲዳ በላዕቲ ኮይና ተሪፋ። ኣብ መወዳእታ እቲ ፍጻሜ ኣጋጢሙ፡ ፍረ ዘይርከቦ ዋይ-ዋይ ኮይኑ።

ናባና ምልስ ኢልና ምስ እንርእዮኹ? መንእሲያት ካብ ሰዓን ወይ ካይሮ ስልኪ ደዊሎም ወጺኦ ኣሎኹም ትገብሩ ግበሩ ነዝብል ኣቋራጭ መልእኸቲ ምስ ኣብጽሑልና እዞም ኣብ ደገ ዘሎና እናታይ ነይሩ ተሪፍ? ዝተፈላላየ ክኸውን ይኸኢል። ገለ ካብቲ ኣቐዲሙ ዝነበረ ሓሳብ ምልውዋጥ ‘ባዕልኹም ትፈልጡ፡

መን ውጹ ኢሉኩም ዝበሉ ኣሎዉ። ሳላ ከምዚ ቆራጽ መልሲ ድማ እቶም መንእሰያት ንሃገርም ተመሊሶም እቲ ዝሓለሙዎ ደላራት ምሕፋስኳ እንተ ዘይረኸቡ ህይወቶም ኣትሪፎም ኣብ መንጎ ስድራ ቤቶምን ሕብረተ ሰባምን ማሚቓም ይርከቡ። ንሳቶም ሕጂ ናይዞም ዝሰጠሙ ፍጻሜ ከሰምዑ ከሎዉ ከንደይ ንፈጣሪኦም የመስግኑ ይኹኑ። ገላናን ከኣ ነቶም ዝደወሉልና በል እንቋዕ ወጻእኩም እምበር ደሓን ከንሕግዝኩም ኢና ዝበልናዮም ከንደይ ካብኦም ተረኪብና ንኸውን ከንደይኪ ተሪፎም ይኹኑ? እቶም ኣብ መዓርፎኦም ዝበጸሑኹ እቲ ኩሉ ዘሕለፍዎ መኮራን ናብቲ ዝተበገሱሉ ቦታ ምስ በጸሑን ሓቅነት ናይቲ ሕልሞም ተጋሂዶሎምዶ? ተመስገን፡ እንቋዕ እዚ ረኣኹኹ ኢሎም ይኹኑ ወይስ ነዚ ኢል እየ እዚ ኩሉ ብህይወተይ ዝተጣላዕኩ! እዮም ኢሎም?

እቲ ናቶም ስምዒት ብዘየገድስ ንሳቶም እንቋዕ ብደሓን ናብቲ ተስፋ ዘንበሩሉ ሃገር በጽሑ። ዋላኳ ሕልምን ጋህድን ነንበይኑ እንተኹሎም ኤርትራዊ ጸዕሪኛ ስለ ዝኹን ፋሕተርተር ኢሉ ናብቲ ዝሓለመሉ ደረጃውን እንተ ዘይበጸሐ ርእሱ ክኢሉ ናይ ስድራ ቤቱ ጸገም ኣብ ምፍታሕ ቀልጢፉ ይበጽሖ እዩ። እዚ ከኸውን ግን ከንደይ ነፍሳት ይኸፈሉ ኣሎዉ? ኣብቲ ልዕሊ 30 ዓመት ዝወሰደ ብረታዊ ቃልሲ ዝተሰውኡና ብድሕሪኡ ዝሰዓበ ኩናት ምስ ስርዓት ወያነን ብቀሊል ዘይግመት መንእሰያት ተሰባይዮምና። እዚ ግን ንናጽነትን ምውሓስ ልኡላውነትን ስለ ዝነበረ ህዝቢ ኤርትራ ከም ቅቡል ወሲድዎ። ንሱ ድማ ኣኼሉ ምተረፈና። ኣብዚ ናይ ባሕሪ ጉዕዞ ግን ካብቶም ኣብታ ጃልባ ዝነበሩ ልዕሊ 60% ህይወቶም ጠፊኡ ከበሃል ከሎስ ኣተባብዕና ድዩ ሓገር/መዋልና ድዩ ብባሕሪ ይኼዱ ኢልና ከንሰይም ከሎና እቲ ጥፍኣት ከሳብ ከንደይ ምዃኑ እንተ ንመዝናብ ምሓዝዮ? ክዕወት ዘይክዕወት 50:50 ዕድል ኣይኮነን ንዛረቡሉ ዘሎና 40:60 ወይውን ካብኡ ዝተሓተ ዕድል ዓወት እዩ። ካልእ እንተ ተረፈሲ እቶም ናይ ሓሶት ተስፋ ሂሳም ጥፍኣት ዘሰዓቡልና ሃገራት ሓቆም እንተ ከይዮም ካብቲ ኤርትራውያን ዝተኣከቡሉ ቦታ ኣጻርዮም ኤርትራውነት ኣረጋጊጸም ብነፈርቲ ወይ ብጥዑያት መራኽብ ዘይወስዱዎም? ንምንታይ ግዳያት ዓመጽቲ ክኹኑ ስቕ ዝበሉ? እም ካብ እዋን ምብጋስ ሒዞም ኣብ ባሕሪ ከሳቆዩ ብሳተላይት ብነፈርቲ ኮነ ካብ መራኽብም ዓይኖም እናረኣዩ ክሓልፉዎም? ጸኒሖም እቲ ሓጢኣት ንኤርትራ ከልግቡላ? ዘይሰብኣዊ ተግባር እዩ።

ናብዚ ጥፍኣት ዘምርሐ መንእሰያት ካብ ሃገርም ከወጹኹ እንታይ ጠወቓም ዝበል ሕቶ እቲ መበገስን ወሳንን ሕቶ እዩ።

ሃገርና ኣብ ትሕቲ ብዝኹን መዓቀኒ ቅቡል ዘይኮነ ኩነት ምህላዎ ንኩላትና ብሩህ እዩ። ስለ ዝኹን ድማ ብዘይካ ውሑዳት ስድራቤት መብዛሕትኡ ህዝብና ኣብ ዝተገደደ ሕሰም ይርከብ ኣሎ። ኣብቲ ሃገርና ናይ ‘ብርእስኻ ምኽኣል ምዕባል’ ኣብነት ኮይና ናብ ኮኸብነት ተምርሓሉ ዝነበረት ሰዓት (1996-98) ብስርዓት ወያነን ደፋእቶምን ዝተወለዐ ኩናት ተስፋና ክቋረጽን ህዝብና ክኸፍኦን ናብዚ ሕጂ ተበጺሑ ዘሎ ኩነት ከምርሕን ብመደብ ዝተሰርሓሉን ብቅሉዕ ዝተደፍኣሉን ምዃኑ ከንከታተሎ ጸኒሕና። ካብዚ ዝነቐለ እቲ ኣፍራይ መንእሰይ ኣብ ከንዲ ተማሂሩ ፍልጠት ቀሲሙ ስራሕ ሒዞ ንስድራ ቤቱ ዝሕግዝን ተመርዕዩ ሰዲሩ ደቂ ዘምህርን ሃገር ዘማዕብልን ኣብ ምሕላው ሃገር ስለ ዝተዋፈረ ኣብ ገጠራት ሓሪሱ ከእቱ ዝኸእል ዝነበረ ጉልበት ኣብ ከተማታትውን ብሞያኡ ተዋፊሩ ቁጠባ ሃገሩ ከህጥር ዝኸእል ዝነበረ ሓንጎል ከም ዘይሰርሕን ብምስግዳድ፡ ህዝብና ክጠግቲ ቁጠባና ክደክም ጸዕሪ ተኸይዶሉ። ዳርጋ ካብ ድሕሪ ወራር ወያነ ዝጀመረ ዘይሕጋዊ ማዕቀባት ቀንዲ ካብታ ማዕተብ ዘይበላ ስርዓት ወያነ ዝተኣልመ ካልእ ቦቶም ንኤርትራን ሶማሊን ክቆጸጹ ብዘሕጉ ገንዘብ ዝፈሰሱም ጉጅሰ ዝተሃንደሰ ሓድሓድ ድማ ካብቶም ብዝተፈላለዩ መንገዲ ካብ ሃገርም ኮብሊሎም ኣብ እተዕቀቡም ሃገር ተቐባልነት ንምርካብ ዝኣልሙ ናይ ሓሶት ክሲን ዋላ ካብ እዋን ህጻንነቶም ዝነበሮም ቁስሊ ዝሓደጎ በሰሳን ከም መርትዖ ብዘቐርብም ሓሶታት እናተደርዑ ካብ ዓመት ናብ ዓመት ሓይሎም እናወሰኹ ከኹዱ ጸኒሖም። ሕጂ ድማ፡ ኣብ ርእሲ ኣላታስ ተወሰኹታ፡ ኣይተ ኣባማ ብምኽንያት ጽምብል ‘ክሊንተን ግላባል ኢኒቪያቲቭ’ (ናይ ክሊንተን ዓለማዊ ተበግሶ) ኣብ ዘሰምዖ መደረ “ኣብዚ ቀረባ እዋን ኣብ ገለ ካብተን ዝኸፍኣ ዓመጽቲ ሃገራት ሰሜን ኮረያን ኤርትራን ወሲኽካ ዝጸንዕ እገዳ ኣሓዲስ ኣሎኹ። ኣንስትን ህጻናትን ካብ ዕትሪ ዓመጽቶም ክሃድሙ ምስ ዝሕግዛ ጉጅሊታት ንተሓባበር ኣሎና።...” ምባሉ ንግዶ ምምሕዳር ኣባማ ኣብ ዋሕዝን ህልቂትን መንእሰያትና ዘበርህ እዩ። እዚ እዩ እቲ ሕመረት ሽግርና። መንግስቲ ነቲ ዓቕሚ ሰብ ምምዕባል ትልሙ ብዘይ ምቁራጽ ይሰርሓሉን ብዘሓት መንእሰያት ክኢላታት የፍርየሉን እምበር እቲ ፍልጠቶምን ክእለቶምን ከርእዮሉን ከምዕብሉሉን ዝኸእሉሉ ባይታ ብሕታዊ ወፍሪ ስለ ዘይማዕበለን መስርሕ ምክልኻል ሃገርውን ቀዳምነት ስለ ዝተዋህበን ውጽኢቱ ፍታሕ ከምጽእ ኣይከኣለን። መንእሰያትና ንቐድሚት ከማዕድሚን ናብኡ ዘብጽሑ መደባት ክትልሙን ኣይከኣሉን። ካብዚ ዝተላዕለ ድማ መንእሰያትና ‘ዋላ ንጥፍኣቶም ይኹን’ ካልእ ፍታሕ ከናድዩ ናይ ግድን ኮይኑ። እዚ ንበይኑ ግን ናብቲ ጥፍኣት ኣይመብጽሐን።

ገለ መንእሰያት ብዝተፈላለዩ ዝረኹበዎ ዕድላት ናብ ወጻኢ ከይዶም ድሕሪ ሒደት ዓመታት ስድራ ቤቶም ንምርኣይ ናብ ሃገር ክምለሱ ከሎዉ ዘርእይዎ ተምሳላት ኣብ መስታታቶምን ኣዕራቕቶምን ዘሕድሮ ስምዒትን ስድራ ቤቶምውን ብቲ ካባታቶም ዝረኹበዎ ደገፍ ዘምጽእዎ ለውጢ መነባብርን ኣብ ጎራባብቲን ኣዝማድን ዘሕድሮ ቅንኣትን ኣብ ልዕሊቶም ኣብ ውሽጢ ሃገር ዘሎዉ ዜጋታትና ሕማቕ ስምዒታት የሕድር። መንእሰያት ‘ኣሕ በዓል ክስቶ ኣብ እገል ሃገር በጺሖም ሓሊፉሎም ንሕና ድማ ኣብዚ ተሪፍና’ ክብሉ እቶም ከምኡ ዕድል ዘይረኹዎ ወለዲ ድማ ‘እንዳ እገለስኩምበር ሳላ ውላዶም ከምዚ ኮይናም በዓል ንስኻ/ኺ ደኣ ሕማቓት እምበር። ደቀይ ዘይትወጹ ዘይሓልፈልኩም ዘይሓልፈልና’ እናበሉ ንደቆም ድቃስ ይኸልእዎም። ስለዚ መናእሰይ ብክልተ ወገን ይደፋፍኡ ኣሎዉ ማለት እዩ። ኣጋጣሚ ገለ ወገን ኣብ ወጻኢ ዘሎዎም መንእሰያት ድማ ‘ንውላድና እንዶ ናባኹም ሰሓብዎ’ እናበሉ ሞኽ ምስ ኣበሉዎም ሓድሓድ እቲ ጸገምን ሓደጋን ኣቐዲሙ እናተራእዮም ‘ኣይከውንን’ ዝብል መልሲ ክህቡ ከሎዉ ካልኣት ድማ ‘ናብ ሱዳን ወይ ናብ ሸመልባ ጥራሕ ይእተዉ እምበር ባዕላይ ኣሎኹ’ እናበሉ ዘበጋግሱ ገለ ካልኣት ድማ ኮነ ኢሎም ካብ ወጻኢ ክብገሱ ከሎዉ ኣብ ሓሳብ ናይቶም ኣብ ውሽጢ ሃገር ዘሎዉ ዘይነበረ መደብ ምውጻእ ‘ንምንታይ ከምዚ ዘይትገብር/ሪ ኣነ ክሕግዝካ/ኪ እየ’ ኢሎም ቁፋብ ገንዘብ ኣትሒዞም ዘንቅሉ ኣሎዉ። እዚ ነፍሲ ወከፍና ኣብ ወጻኢ ዘሎና ነፍስና ንመርምር። እምበኣር እዚ ኩነት ምስ ተበጽሐ እዩ መንእሰይ ናብ ሱዳን ወይ ናብ ሸመልባ ሸለው ዝብል። ወለዲ ድማ ኣብ መንገዲ እንታይ ከጋጥሞም ከም ዝኸእል ከየመዘኩ ካብ ደቆም ደላር ዝመጸሎም ዕለት እና ኣማዕደዉ ‘ጸዕዳ ይጽናሕኩም’ እናበሉ የፋንዉዎም። ወረ ሓድሓድ ኣዴታትስ ምስ ወጹ ዝተረፈ ካብቶም ኣብ ወጻኢ ዘሎዉ ቤተሰብ ክለኣኹሎም ተስፋ ብምግባር ዘሎዉን ኣዋርቕ ሸይጠን መውጽኢ ዝህባእምውን ኣሎዎ።

እዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ጥፍኣት ዘስዕብ ተግባር ክሳብ መእስ ኢና ክንቅጽሎ? ካልእ ኣማራጺኹ ኣሎና? እዚ ካብ ሕጂ ጀሚርና ብጸንቦ ከንሓስበሉን ከንዘራረበሉን ዘሎና ሃገራዊ ዕምም እዩ። ነፍሲ ወከፍና ድማ ንሃገርና ናብ ሓደጋ ዘየጸገዕ፡ መንግስትና ዘሎዎ መጽብብ ናይ ነፍሲ ወከፍና ጉዳይውን ስለ ዝኹን ኣብ ምፍታሕኹ ጸገም ክሕግዝ ዝኸእል ሓሳባት ክንቐርብሉን ንትግባራኡ ኣእጃምና ክነበርክትን ደንገና እውን ንኹን እምበር ሕጂውን ምጅማሩ ቅድም ንደቅና ድሕሪኡ ንዓና ኣብ መወዳእታ ድማ ንክብሪ ሃገርናን መንግስትናን ኣይሓስምን።

ብወገነይ ከም መንቀሊ ሓሳብ ነዚ እማመዚ ክቐርብ እደሊ።

- 1 ደቅና ካብ ኣብ ባሕር ዝሰጥሙን ድራር ዓሳን መዛረቢ ሕሰምና ዝምነዩ ዝኹኑን ዋላውን ይጥመዩ ኣብ ጥቓና ክኹኑ ይሕሸና። እዚ ንሓጺር ጊዜ ብሓያላን መንግስታት ድፍኢት እናተገብረሉ ኣንጻላልዩና ዘሎ ኩነት ጽንዓትና እንተ ሓሊና ዕድሜኡ ኣይክነውሕን እዩ፤
- 2 እዞም ኣብ ወጻኢ ዘሎና ዜጋታት ናይዞም ብክፉኡ ኢጋባብ ዝጠፍኡ ዘሎ መንእሰያትና ሓቀኛ ሓልዮት እንተ ደኣ ሃልዩና እቲ ንጥፍኣቶም ነውጽኦ ወጻኢ ኣብ ሃገርም ኩይኖም ዘሎምም ሕሰም ናብራ ከቃልሉሉ ወርሓዊ ባጀት ንግበረሎምን ብከምኡ መደብ ክተባብዑን ምግባር፤
- 3 ብዘይካዚ ድማ ኣብ ክንዲ ዘዩድሊ ህልኽ ምስ መንግስቲ ተተሓሒዝና ንህዝብና ኣብ ዘይድሊ ጸገማት ክኣቱ ሰብ ምዃን እቲ መንግስቲ ነዞም መንእሰያትና ኣብ ኣገልግሎት ከሎዉ ከዕግብ ዝኸእል ክፍሊት ክገብረሎም ነፍሲ ወከፍና እቲ ካብና ዝድሊ 2% ግቡእና ነማልእ። እዚ ንነፍሲ ወከፍና ብዙሕ ኣይኮነን። ነቲ ሃገር ግን ተኣኪቡ ከመጸ ከሎ ቀሊል ኣይኮነን። ከምዚ እናገበርና ድማ ንመግስትና እቲ ዘድሊ ቁጠባዊ ለውጢ ክገብር ዘኸእሎ ዓቕሚ ንፈጥረሉን ክትግብሮውን ክንተቶ ንኸእልን። እዞን ተጻባእትና ሃገራት ጥቕሚ ናይዚ ክፍሊት እዚ ኣስተብሂለን እየን ክዓግትኦ ዝጽዕራን ከም ካናዳ ዝኣመሰሉት ሃገር ድማ ብወግዒ ነቲ ኤምባሲ ካብዚ ተግባርዚ ክትዓግቶን ዝረኣዩ ዘሎዎ፤
- 4 መንእሰያትና ኣብ ማሙቕ ሃገርምን ስድራ ቤቶምን ኩይኖም እቲ ዝቐርቡሎም መኣዲ ትምህርቲ ብግቡእ እናተኸታተሉ ፍልጠቶም ከማዕብሉን ተራኣም ምስ በጽሖውን ናብቲ ንኩሉ ዝምልከቶ ሃገራዊ ኣገልግሎት ክካፈሉን ግቡኣም ከማልኡን ነተባብዓዮም። እቲ ሕጂ ዝሰተፉሉ ወፍሪ ምዕባላን ሓለዋ ልኡላውነት ሃገርን ጽባሕ ተሓቢኖም ንደቆም ዘዘንትዉሉ ክኸውን እዩ፤
- 5 መንግስቲ እቲ ንምክልኻል ናይ ግድን ዘድሊ ሓይሊ እናዓቀበ ምጥያስ ዝግብእም ገዳይም ብሓደስቲ እናተከኣ በብደረጃ ከጣይስን መጻኢ ሂወቶም ዝመርሑሉ ባይታ ከጣጥሕን ነቶም ብሕጂ ኣገልግሎት ዝጽበዮም ዘሎ ናእኸቲ ድማ ናይ ኣገልግሎት ግዴታኣም ብምሉእ ድሌት ክኣትዉምን ክሳተፍምን መወዳእታ ከም ዘሎዎ እውን ኣቕዲሙ ከም ዝረኣዮም ክገብር። ነፍሲ ወከፍ ዜጋ ድማ ኣድላዩ ኣብ ዝኹነሉ ናይ ሃገር ምክልኻል ግዴታ ከም ዘሎዎ ክበርሃሉ ምግባር፤
- 6 ኣብ መወዳእታ ድማ እዚ ኣብ ወጻኢ እንሰምዖን ዝኹብለሉ መንእሰያት ከም መሓበሪ ገበን መንግስቲ ዘቐርብዎን ኣገባብ ወታደራዊ መቐጻዕቲ ንዝበደሉ ተሳተፍቲ ሃገራዊ ኣገልግሎት እዩ። ንመንእሰይ ክትእርሞ ናይ ግድን ንሱ 'ግፍዒ' ኢሉ ብዝተርጉም መንገዲ እንተ ደኣ ተጠቐምካ ኣብቲ መንእሰይ ቂምን ናይ ምኹብላል ሓሳብ ምሕዳርን እምበር ኣብቲ ግቡኡ ምምላእ ብሓጎስ ክፍጽም እምነት ክሓድረሉ ኣይክኣልን። ፍጹም ዘይጽወድ መንሰይ እንተ ኮይኑ ድማ ብደቂ ጋንታኡ ዝኣክል ምኽሪ ክወሃቦን እንተ ዘይተኣሪሙ ካብቲ ቦታ ተገሊሉ ንዑኡ ጉድኣት ኣብ ዘዩስዕበሉ ግን ከኣ ትምህርቲ ክረኽበሉ ዝኸእልን ንህዝቢ ዝጠቕምን መደብ 'ንዝተወሰነ ጊዜ' ናይ ጉልበት ዕዮ ወይ ሞያ እንተ ኣሎዎ ብሞያኡ ነጻ ናይ ምግልጋል መቐጻዕቲ ክወሃቦ ምግባር ዝሓሸ ይመስለኒ። ኣብ ዝማዕበላ ሃገራት እውን ተራር ወታደራዊ ዲሲፕሊን ከም ዝውሰድ ኣብ ፊልም ንርኢ ኢና። ከም ኣብነት ግን ክንወስድ ኣይግባእን። ኩሉ ጊዜ ብጥንቁቕ ኣተሓሕዞ እንተ ሒዝናዮም እቶም ደቅና መጀመርታ ብዘዕባ ሃገርምን መንግስቶምን ሕጻንቶ ሓሳብ ካብ ምሕሳብ ነርሕቕም ቀጺልና ድማ ኣራሚ መቐጻዕቲ ብምጥቃም ጠቕምቲ ዜጋታት ንገብርም።

ኣብ መወዳእታ ኣብ ሃገርና ከተማታት ብረት ብዝዓጠቐ ወታደራት ክሕለዎ ዘይምርኣይ እም ብኡ ኣንጻር ድማ ገበን ዘይምህላዉ ንኤርትራ እታ “ኣንኮ ሰላም ዝሰፈና ሃገር” ከጸዋዓ ይግባእ። ኣብ ምዕቡላት ሃገራት ሂወት ሰብ በብደቐቐ ብጥይት ክምንጠል ከሎ ብቶም ከይሓልፈልና ዝምነዩ ወግሐ ጸብሐ ኣሎ ዝበሃል ጸቕጢ እናተገብረልና ከምዚ ዓይነት ሰላም ከነስተማቕር ከሎና ሓበን ከስማዓና ይግባእ። እዚ ዘሎናዮ ሃዋህው ኣይ-ኩናት-ኣይ-ሰላም ምእንቲ ርእሱ ኢሉ ነዊሕ ከይጸንሐ ክውዳእ እዩ። እቶም ድሌት ሓያላት ከማልኡ ኢሎም ነዚ ኩነትዚ ከጸንዕ ድቃስ ዝሰኣኑን ንዓና ኢሎም ጐዳጉዲ ዝኹኑን ንርእሳቶም ህላዌእም ንምርግጽ ድቃስ ዝስኣኑሉ እዎን በጺሑን እቲ ጐዳጉዲውን ባዕላቶም ከይኣትዉምን ኣብ ሰግኣት ከም ዝርከቡ ንክታተሉ ኣሎና። ስለዚ ሎሚ ከም ቀደምና ጽንዓት ንተዓጠቕ፡ ንተሓቕቕ፡ መኣድና ዋላ ጸብሒ ጸምውን ትኹን ሓቢርና ብሰላም ንብላዓዩ። ደቅና ኣውሓስቲ ሰላምና ብምዃኖም ንክስደዱ ኣይንደፋፍእ። ጊዜ ተለዊጡ ፓስፖርቶም ሓቕሩፎም ብኩርዓት ክገኙ ዝኸእሉሉ እዎን ርሑቕ ኣይኮነን። እዞም 'ኣነ ዝሞተላ ሳዕሪ ኣይብቐላ' ዝብሉ ወገናትና ድማ ካብ ጽባሕ ናጽነት ቀሊል ኣይተተኹትኹን፡ ግን ዝስዕቦም ከም ዘየለ ኣስተብሂሎም ንጋገሎና ክብሉን መሳርሒ ጸላኢ ካብ ምዃን ክጠዓሱን ከንሳሕቡን እላበዎም።

ዓወት ንሓፋሽ።
 ግዴስ ሃገራዊ ካብ ስያትል፡ ዋሽንግቶን፡ ሰ/አሜሪካ